

РЕЦЕНЗИЯ

за кандидатурата на доц. д-р Валентин Димитров Господинов
в конкурса за професор в професионално направление 8.2. „Скулптура“ и
„Композиция“ във връзка с нуждите на Катедра „Скулптура“ на Национална
художествена академия

I. Данни за конкурса

Конкурсът за професор в професионално направление 8.2. „Скулптура“ и
„Композиция“ за нуждите на катедра „Скулптура“ в Национална художествена
академия – София, е обнародван в брой 7 на „Държавен вестник“ от 24 януари
2023 година. Документи за участие в него е подал един кандидат: доц. д-р
Валентин Димитров Господинов. Кандидатурата е постъпила в рамките на
законово предвидения срок. Доцент Господинов е представил хабилитационна
разработка на тема „Прозрачност на елемента равнина в скулптурата.
Пропускане, филтриране, отразяване на светлината“, както и попълнена таблица
с наукометрични показатели, от която се вижда, че кандидатът отговаря на
формалните изисквания, необходими за заемането на академичната длъжност
професор. По такъв начин правилата на процедурата са спазени и конкурсът е
легитимен.

II. Данни за кандидата

Доц. д-р Валентин Димитров Господинов е завършил Национална художествена
академия „Н. Павлович“ – София, катедра „Скулптура“, в класа на проф.
Любомир Прахов. От 1995 г. е хоноруван, а от 2008 г. – редовен преподавател в
Академията. През 2014 г. защитава образователна и научна степен доктор по
изкуствознание и изобразителни изкуства в Национална художествена академия
с тема „Изследване на прозрачните и полупрозрачни елементи в скулптурата на
XX век“. През 2017 г. е избран за доцент към катедра „Скулптура“ в Академията.

От 2013 г. доц. д-р Валентин Господинов е изпълнителен директор на Художествена галерия „Владимир Димитров – Майстора“ в Кюстендил.

Кандидатът е автор на множество самостоятелни изложби (сред които изложбата в Галерия „Дилман“ в Шато дьо Пьоти-Лез в Белгия през май 2005 г.), като има и голямо количество участия в значими колективни проекти, пленери и симпозиуми.

Носител е на множество престижни отличия, сред които Голямата награда на името на Владимир Димитров – Майстора на Община Кюстендил (2007), Първа награда на Десетия скулптурен симпозиум в Будузо, Сардиния (2003), Първа награда в конкурса за герб на страната в колектив с Георги Чапкънов и Кирил Гогов (1994), Награда за малка пластика на галерия „Дел Белло“ в Торонто (1991) и др.

III. Описание на хабилитационния труд

Хабилитационната разработка се състои от текст, представящ основните интенции на фокусната работа на доц. д-р Господинов (7 плътно изписани страници), и богати, добре подбрани и детайлно разгърнати илюстрации на проблематизираните произведения. Концептуална основа на тази работа се задава от темата „Прозрачност на елемента равнина в скулптурата. Пропускане, филтриране, отразяване на светлината“. Избраните произведения са разположени в шест инвариантни серии, заглавно определени с неутралното съдържателно понятие „Мотив“ (I-VI). Към това се прибавят два скулптурни портрета на емблематични фигури от българската история: на писателя Елин Пелин и на цар Борис III.

Основополагащо за проекта на Валентин Господинов е „използването на динамичните свойства на светлината“ (с. 11), изследването на богатите възможности за промени и трансформации, които светлината носи при взаимодействие с повърхности и при промени на гледните точки към художествения обект. Същевременно основна позиция в концепцията на

кандидата е търсенето на въздействието върху възприемателя като основополагащ елемент в определянето на значенията на тези творби. Въз основа на тази перспектива е построена цялостната представа за мястото на скулптурите и техните художествени функции. Чрез тях едновременно се задават, но и емпирично си изпитват зависимостите между повърхнини и светлина, между светлопоглъщане, светлопроникване, отразяване, между различни геометрични форми.

Със своята крехкост и относителна нетрайност плексигласът е необичайно изразно средство в скулптурата. Плексигласът в произведенията на Валентин Господинов като наложил се широко разпространен във всекидневието материал, който маркира границите на зоните между интериорните и екстериорните пространства, получава възможност да свързва и разделя утилитарното и художественото, устойчивото и подвижното, действително наличното и видимото, представимото, въображаемостта. И така, от една страна, поставеният в „рамковата“ неподвижна част на скулптурата и специално геометризиран в своята повърхност материал пропуска и преработва контролирано светлината, докато, от друга страна, изграденият от своите гледни точки възприемател получава своя индивидуална проекция на предложения баланс. Подобен баланс изгражда възможностите на една виртуална калейдоскопичност. Допълнителни възможности получава плексигласът в комбинациите между материалите, например в отношенията си спрямо неръждаемата стомана и дървото.

Включването на двата портрета в реабилитационния корпус има за цел да придаде на разработката „академична насоченост“ (с. 12). Но наред с тази формална необходимост портретите изискват цялостно съобразяване с определена среда (поне две различни среди), при което влиза в сила онази оптика на гледната точка и изобщо ситуационната нагласа, която серията „Мотиви“ подготвя.

Необходимо е да се спомене, че интересът към различните възможности на материалите и формите да взаимодействат със светлината и да превръщат своеобразните си игри в самостоятелен обект на художествено изображение има дълга и плътна история (достатъчно е да посочим дори само опита на

европейския авангард между двете световни войни). Разработката щеше да спечели, ако хвърлеше бегъл поглед върху тази история, макар и само за да опише функционалните и контекстуалните особености на своята гледна точка към поставената задача. При всички случаи обаче самите експерименти пазят и пренасят памет за тази връзка с някогашния авангард, така че решението на автора да не извежда експлицитно това отношение има своите основания.

IV. Научни приноси

– Като първи принос в работата на доц. д-р Валентин Господинов ще подчертая свободното и удачното комбиниране на различни материали, както и концептуализирането на възможностите за тяхното съчетаване. Подобно отношение е приносно най-напред на фона на общата консервативност на съвременната скулптура. Но комплексното насочване на тази художествена практика е всъщност напълно неочаквано извън художествената парадигма на скулптурата. Става дума за извличане и изследване на възможностите за трансформации на светлината. В този смисъл работата на Валентин Господинов има инсталационна или експериментална природа.

– Друг значим принос е подчертаването на индивидуалната възприемателска оптика като значима и доминантна – перспектива, която в известен смисъл е изведена до своята тоталност. Всеки има и получава своята светлинна проекция, като при това специфичният начин на разглеждане на скулптурното произведение „в ход“ води допълнително до формиране на една „преходна“ променлива гледна точка. Множеството заснети и включени в приложението на работата детайли в сериите демонстрират именно тези инвариантни възможности. От позицията на подобна концептуално проведена субективност могат да бъдат приети и някои твърде произволни размишления от изложението за вътрешната противоречивост на феноменално познаваемия свят.

– По такъв начин като обобщен принос може да бъде изведено съставянето на една комплексна поетика на гледната точка в скулптурните разработки на Валентин Георгиев. Широкият потенциал на тази поетика се оформя най-напред

чрез свободната работа с ъгли, повърхности, форми, моменти и отстояния, за да се насочи към съставянето на крехки и неустойчиви равновесни състояния, към улавянето на следи от сложни оптически зависимости и светлинни проекции.

В заключение: въз основа на значимите научни и художествени приноси на хабилитационната разработка на доц. д-р Валентин Господинов препоръчвам на уважаемото научно жури да му присъди академичната длъжност професор и убедено гласувам „за“.

03 август 2023 г.

проф. д-р Галина Лардева